YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

9 päivänä joulukuuta 2004 *

Asiassa C-177/03,

jossa on kyse EA 141 artiklaan perustuvasta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevasta kanteesta, joka on nostettu 16.4.2003,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään J. Grunwald ja B. Stromsky, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Ranskan tasavalta, asiamiehinään G. de Bergues ja E. Puisais,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit K. Lenaerts, J. N. Cunha Rodrigues (esittelevä tuomari), M. Ilešič ja E. Levits,

julkisasiamies: L. A. Geelhoed,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 1.7.2004 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio vaatii kanteellaan yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut säteilyvaaratilanteessa tarvittavia suojelutoimenpiteitä ja noudatettavia ohjeita koskevien tietojen antamisesta väestölle 27 päivänä marraskuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/618/Euratom (EYVL L 357, s. 31; jäljempänä direktiivi) mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut tämän direktiivin 2, 3, 5, 6, 7 ja 8 artiklan noudattamisen edellyttämiä toimenpiteitä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 Direktiivin 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tämän direktiivin tarkoituksena on määritellä yhteisön tasolla väestölle tiedottamisen toimenpiteitä ja menettelytapoja koskevat yhteiset tavoitteet, joiden päämääränä on parantaa väestön suojelemista säteilyvaaratilanteen yhteydessä."

3 Direktiivin 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tätä direktiiviä sovellettaessa säteilyvaaratilanteella tarkoitetaan kaikkia tilanteita:

1) jotka johtuvat:

a) jonkin jäsenvaltion alueella 2 kohdassa tarkoitetuissa laitoksissa tai siinä tarkoitettujen toimintojen yhteydessä tapahtuneesta onnettomuudesta, josta aiheutuu tai saattaa aiheutua merkittävä radioaktiivisten aineiden päästö

tai

b) jäsenvaltion omalla alueella tai sen ulkopuolella sellaisesta epätavallisen korkeasta radioaktiivisuustasosta, jolla voi olla haittavaikutuksia väestön terveyteen kyseisessä jäsenvaltiossa

tai

c) muista kuin a kohdassa tarkoitetuista onnettomuuksista, jotka sattuvat 2 kohdassa tarkoitetuissa laitoksissa tai siinä tarkoitettujen toimintojen yhteydessä, jotka aiheuttavat tai saattavat aiheuttaa merkittävän radioaktiivisten aineiden päästön tai

tai

d) muista onnettomuuksista, jotka aiheuttavat tai saattavat aiheuttaa merkittävän radioaktiivisten aineiden päästön;

2) joiden syy on 1 kohdan a ja c kohdassa tarkoitetuissa seuraavissa laitoksissa ja toiminnoissa:

a) ydinreaktori, sijainnista riippumatta;

b) ydinpolttoainekiertoon liittyvä laitos;

c) radioaktiivisen jätteen käsittelylaitos;

d) ydinpolttoaineiden tai radioaktiivisen jätteen kuljetus ja varastointi;

e) radioisotooppien tuotanto, käyttö, varastointi, hävittäminen ja kuljetus maatalouden, teollisuuden ja lääketieteen sekä vastaaviin tieteen ja tutkimuksen tarkoituksiin

ja

f) radioisotooppien käyttö avaruuslaitteiden voimanlähteenä."

4 Direktiivin 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tätä direktiiviä sovellettaessa ilmaisuilla 'merkittävä radioaktiivisten aineiden päästö' ja 'epätavallisen korkeat radioaktiivisuusarvot, jotka saattavat vaikuttaa haitallisesti väestön terveyteen' tarkoitetaan tilanteita, joiden seurauksena väestön altistus voi ylittää yhteisön säteilysuojelun perusnormien vahvistamisesta annetuissa direktiiveissä — — säädetyt säteilyannoksien raja-arvot."

5 Direktiivin 5 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Jäsenvaltioiden on valvottava, että säteilyvaaratilanteessa mahdollisesti altistuvalle väestölle tiedotetaan tilanteessa tarvittavista suojelutoimenpiteistä sekä toimintatavoista, joita on noudatettava säteilyhätätilanteessa.

2. Annettavaan tietoon on sisällyttävä vähintään liitteessä I esitetyt asiat.

3. Tämä tieto toimitetaan 1 kohdassa tarkoitetulle väestölle ilman eri pyyntöä.

4. Jäsenvaltioiden on saatettava tiedot ajan tasalle, tiedotettava niistä säännöllisesti ja aina kun niissä tapahtuu merkittäviä muutoksia. Tämän tiedon on oltava jatkuvasti väestön saatavilla."

6 Direktiivin 6 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Jäsenvaltioiden on valvottava, että säteilyvaaratilanteen yhteydessä tosiasiallisesti altistuneelle väestölle tiedotetaan viipymättä vaaratilannetta koskevista tiedoista, noudatettavista toimintatavoista ja tilanteessa tarvittavista suojelutoimenpiteistä.

2. Välitettävään tietoon on sisällyttävä ne liitteessä II esitetyt asiat, jotka liittyvät kyseiseen säteilyvaaratilanteeseen."

7 Direktiivin 7 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Jäsenvaltioiden on valvottava, että 2 artiklan 2 kohdassa määriteltyjen laitosten henkilöstöön kuulumattomat ja/tai siinä tarkoitettuihin toimintoihin osallistumattomat henkilöt, jotka kuitenkin mahdollisesti osallistuvat pelastustoimiin säteilyvaaratilanteessa, saavat riittävää ja säännöllisesti ajan tasalle saatettua tietoa osallistumisen terveydelle aiheuttamista vaaroista ja tällaisissa tapauksissa tarvittavista varotoimenpiteistä; tätä tietoa annettaessa on otettava huomioon erilaiset mahdolliset säteilyvaaratilanteet.

2. Edellä tarkoitettuja tietoja on säteilyvaaratilanteessa täydennettävä aiheellisilla tiedoilla ottaen huomioon erityiset olosuhteet."

8 Direktiivin 8 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Edellä 5, 6 ja 7 artiklassa tarkoitettuihin tietoihin on sisällyttävä myös maininta näissä artikloissa tarkoitettujen toimenpiteiden soveltamisesta vastaavista viranomaisista."

9 EA 161 artiklan kolmannen kohdan perusteella direktiivi velvoittaa saavutettavaan tulokseen nähden jokaista jäsenvaltiota, jolle se on osoitettu, mutta jättää kansallisten viranomaisten valittavaksi muodon ja keinot.

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

10 Komissio kehotti Ranskan tasavaltaa ensin virallisella huomautuksella esittämään huomautuksensa ja lähetti sille tämän jälkeen 27.7.2000 perustellun lausunnon, jossa se totesi, että kyseinen jäsenvaltio ei ollut toteuttanut direktiivin tiettyjen säännösten noudattamisen edellyttämiä toimenpiteitä, ja määräsi sen ryhtymään tällaisiin toimenpiteisiin kahden kuukauden kuluessa perustellun lausunnon tiedoksiantamisesta. Kyseistä määräaikaa jatkettiin Ranskan viranomaisten pyynnöstä 27.10.2000 asti.

11 Ranska tasavalta toteutti tämän jälkeen useita lainsäädännöllisiä toimenpiteitä direktiivin täytäntöönpanemiseksi. Koska kyseiset toimenpiteet eivät tyydyttäneet komissiota, se nosti nyt käsiteltävänä olevan kanteen 16.4.2004 toimitetulla kannekirjelmällä.

Asianosaisten näkemykset

12 Komissio vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

— toteaa, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut direktiivin mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut direktiivin 2, 3, 5, 6, 7 ja 8 artiklan noudattamisen edellyttämiä toimenpiteitä, ja

— velvoittaa Ranskan tasavallan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

13 Komissio vetoaa tämän kanteensa tueksi kutakin mainittua säännöstä koskevaan väitteeseen.

14 Vastineensa varsinaisissa vaatimuksissa Ranskan hallitus väittää, että komission olisi peruutettava ensimmäinen, toinen, kolmas, neljäs ja kuudes väitteensä. Kantajan vastaukseen antamassaan vastauksessa se vaatii kuitenkin näiden samojen väitteiden hylkäämistä. Se myöntää sitä vastoin, että viides väite on perusteltu.

Ranskan hallituksen toissijaiset vaatimukset

15 Vaikka Ranskan hallitus on ensisijaisesti vaatinut komission ensimmäisen, toisen, kolmannen, neljännen ja kuudennen väitteen hylkäämistä, se on myös katsonut, että komission olisi peruutettava nämä samat väitteet.

16 Tältä osin on huomautettava, että yhteisöjen tuomioistuin ei voi jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen yhteydessä ottaa kantaa vaatimukseen siitä, että komission olisi peruutettava väite. EA 141 artiklan mukaisessa järjestelmässä komissiolla on näet harkintavaltaa jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen nostamisessa, eikä yhteisöjen tuomioistuimen asiana ole arvioida tämän harkintavallan käytön tarkoituksenmukaisuutta (ks. vastaavasti asia C-236/99, komissio v. Belgia, tuomio 6.7.2000, Kok. 2000, s. I-5657, 28 kohta ja asia C-383/00, komissio v. Saksa, tuomio 14.5.2002, Kok. 2002, s. I-4219, 19 kohta).

17 Yhteisöjen tuomioistuimen on sitä vastoin tarvittaessa arvioitava, voidaanko EA 141 artiklaan perustuva kanne jättää tutkittavaksi ottamatta sen vuoksi, että se on nostettu myöhään tai että se merkitsee menettelyn väärinkäyttämistä (ks. asia 7/71, komissio v. Ranska, tuomio 14.12.1971, Kok. 1971, s. 1003, Kok. Ep. I, s. 619, 2–13 kohta).

18 Esillä olevassa asiassa perustellussa lausunnossa asetettu määräaika päättyi 27.10.2000 kun taas kanne nostettiin 16.4.2003 eli melkein kaksi vuotta ja kuusi kuukautta myöhemmin. Tämän ajanjakson kuluessa asianomainen jäsenvaltio toteutti kyseessä olevalla alalla lukuisia tärkeitä toimenpiteitä. Sekä Ranskan hallitus että komissio ovat uhranneet kirjelmissään paljon aikaa keskustellakseen siitä, olivatko närnä 27.10.2000 jälkeen toteutetut kansalliset toimenpiteet direktiivin täytäntöönpanon kannalta asianmukaisia, vaikka on selvää, ettei yhteisöjen tuomioistuin voi ottaa huomioon kyseistä keskustelua.

19 Arvioitaessa sitä, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan, on vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan näet otettava huomioon jäsenvaltion tilanne sellaisena kuin se oli perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä, eikä yhteisöjen tuomioistuin voi ottaa huomioon tämän jälkeen tapahtuneita muutoksia (ks. mm. asia C-211/02, komissio v. Luxemburg, tuomio 6.3.2003, Kok. 2003, s. I-2429, 6 kohta).

20 Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen nostaminen tällaisessa tilanteessa sopii huonosti yhteen EA 141 artiklassa käyttöön otetun järjestelmän kanssa. Tässä artiklassa tarkoitetun oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn säännönmukaisuus on näet perustamissopimuksessa tarkoituksellisesti määrätty olennainen tae, jolla pyritään niin kyseisen jäsenvaltion oikeuksien suojelemiseen kuin myös sen varmistamiseen, että mahdollisen riita-asian oikeudenkäynnin kohteena oleva asia on selkeästi määritelty (ks. vastaavasti asia C-266/94, komissio v. Espanja, määräys 11.7.1995, Kok. 1995, s. I-1975, 17 kohta ja asia C-392/99, komissio v. Portugali, tuomio 10.4.2003, Kok. 2003, s. I-3373, 133 kohta).

21 Silloin kun merkitykselliset kansalliset säännökset ovat perustavanlaatuisesti muuttuneet perustellun lausunnon noudattamiselle asetetun määräajan päättymisen ja jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen nostamisen välisenä aikana, kyseinen kehitys voi viedä tuomiolta, jonka yhteisöjen tuomioistuin

antaa, pois merkittävän osan sen hyödyllisyydestä. Tällaisessa tilanteessa saattaa olla suotavaa, että komissio ei nosta kannetta vaan antaa uuden perustellun lausunnon, jossa tarkennetaan ne väitteet, joista se aikoo pitää kiinni muuttuneet olosuhteet huomioon ottaen (ks. vastaavasti em. asia komissio v. Espanja, määräyksen 24 kohta).

22 Vaikka niiden olosuhteiden johdosta, joissa komissio on nostanut nyt käsiteltävänä olevan kanteen, yhteisöjen tuomioistuimen on tutkittava asiaa paljon monitahoisemmin, on kuitenkin myönnettävä, etteivät ne voi olla perusteena sille, että kanne jätettäisiin tutkimatta.

Ensimmäinen väite, joka koskee direktiivin 2 artiklaa

23 Komissio esittää kyseisen väitteen neljässä osassa. Se väittää ensinnäkin, että Ranskan tasavalta ei ole saattanut direktiivin 2 artiklassa mainittua "säteilyvaaratilanteen" määritelmää täysimääräisesti osaksi kansallista oikeusjärjestystä, koska décret n° 88-622, du 6 mai 1988, relatif aux plans d'urgense, pris en application de la loi n° 87-565, du 22 juillet 1987, relative à l'organisation de la sécurité civile, à la protection de la forêt contre l'incendie et à la prévention des risques majeurs -niminen asetus (väestönsuojelun järjestämisestä, metsien suojelemisesta tulipaloilta ja suurten vaarojen ehkäisemisestä 22.7.1987 annetun lain nro 87-565 perusteella pelastussuunnitelmista 6.5.1988 annettu asetus nro 88-622; *Journal officiel de la République française,* jäljempänä JORF, 8.5.1988, s. 6636) koskee ainoastaan osaa kyseisessä artiklassa mainituista tilanteista. Kyseisessä asetuksessa ei näet ole komission mukaan säädetty edellä mainitun 2 artiklan 2 kohdan d, e ja f alakohdassa mainituista toiminnoista. Toiseksi kyseisen asetuksen 6 §:n 1 momentti koskee ainoastaan ydinreaktoreita, joiden lämpöteho on yli 10 megawattia, kun sitä vastoin direktiivin mukaan direktiiviä sovelletaan kaikkiin ydinreaktoreihin. Kolmanneksi komissio toteaa, ettei kyseisen asetuksen 6 §:n 2 momenttiin ole sisällytetty direktiivin 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua laitosta. Lopuksi edellä mainittua asetusta sovelletaan direktiivin 2 artiklan 1 kohdan b ja c alakohdan vaatimusten vastaisesti ainoastaan Ranskassa sijaitseviin laitoksiin.

24 Ranskan hallitus toteaa, että komission väittämät puutteellisuudet on korjattu 13.3.2002 annetulla asetuksella nro 2002-367 (JORF 20.3.2002, s. 4955) ja 31.3.2003 annetulla asetuksella nro 2003-295 (JORF 2.4.2003, s. 5776) tehdyillä muutoksilla.

25 Kuten tämän tuomion 19 kohdassa on huomautettu, arvioitaessa sitä, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan, on otettava huomioon perustellun lausunnon noudattamiselle asetetun määräajan päättyessä vallinnut tilanne, eikä tämän jälkeen tapahtuneita muutoksia voida ottaa huomioon. Esillä olevassa asiassa on selvää, että kyseisessä lausunnossa asetettu määräaika, jota jatkettiin Ranskan viranomaisten pyynnöstä, päättyi 27.10.2000. Sitä, onko jäsenyysvelvoitteita jätetty väitetyllä tavalla noudattamatta, on siis arvioitava kyseisenä päivänä voimassa olleen Ranskan lainsäädännön perusteella.

26 Asetuksen nro 88-622 6 §:ssä, sellaisena kuin se oli voimassa kyseisenä päivänä, todettiin seuraavaa:

"Sellaisten rakenteiden tai laitosten olemassaoloon tai toimintaan, joiden vaikutuspiiri on rajoittunut ja pysyvä, liittyvien erityisten vaarojen varalta otetaan käyttöön erityiset toimintasuunnitelmat.

Erityinen toimintasuunnitelma laaditaan seuraavia tapauksia varten:

1. Paikoille, joilla on ainakin yksi seuraavan tyyppinen perusydinlaitos:

a) ydinreaktori, jonka lämpöteho on yli kymmenen megawattia;

b) säteilytettyjen ydinpolttoaineiden käsittelylaitos;

c) ydinpolttoaineiden isotooppien erottelulaitos;

d) ydinpolttoaineiden kemiallista käsittelyä hoitava laitos;

e) ydinpolttoaineiden valmistuslaitos.

— —"

27 Nyt käsiteltävänä olevan väitteen ensimmäisen osan osalta on todettava, ettei asetuksessa nro 88-622 mainita nimenomaisesti yhtäkään direktiivin 2 artiklan 2 kohdan d, e ja f alakohdassa lueteltua toimintaa. Vaikka kyseisessä asetuksessa tarkoitetut tilanteet voivat mahdollisesti koskea yhtä tai toista näistä toiminnoista, näin on kuitenkin vain hyvin vähäisessä määrin. On todettava, ettei edellä mainittu asetus ole tästä syystä täysin direktiivin mukainen.

28 Nyt käsiteltävänä olevan väitteen toisen osan osalta on huomautettava, että asetuksen nro 88-622 6 §:n 1 momentin a kohta koskee ydinreaktoreita, joiden lämpöteho on yli 10 megawattia, vaikka direktiiviä ja etenkin sen 2 artiklan 2 kohdan a alakohtaa sovelletaan kaikkiin ydinreaktoreihin. Mainittu asetus ei myöskään tästä syystä ole direktiivin mukainen.

29 Nyt käsiteltävänä olevan väitteen kolmannen osan osalta komissio väittää seuraavaa:

" —— asetuksen nro 88-622 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin luokiteltuihin laitoksiin ei sisälly direktiivin 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua laitosta. Asetuksen nro 88-622 6 §:n 2 momentissa alun perin lain nro 76-663 7-1 §:ssä tarkoitettuun asetukseen tehdyn viittauksen ja siinä nykyään, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella nro 2002-367, ympäristölain 515-8 §:ään tehdyn viittauksen johdosta asetuksen nro 88-622 6 §:n 2 momentti koskee itse asiassa näitä luokiteltuja laitoksia, joita varten on otettu käyttöön yleishyödyllinen rasite. Siihen luovutettuun luokiteltujen laitosten nimikkeistöön nähden, jonka vuoden 2000 huhtikuun version Ranskan viranomaiset ovat toimittaneet 18.10.2000 päivätyllä kirjeellä, on huomautettava, että osastoihin 1700–1721, jotka koskevat radioaktiivisia aineita, ei missään tapauksessa ole sisällytetty mainintaa 'S', joka merkitsee 'yleishyödyllistä rasitetta', eivätkä ne näin ollen kuulu asetuksen nro 88-622 6 §:n 2 momentin soveltamisalan piiriin."

30 Väitteen tämän osan sanamuoto on vaikeasti ymmärrettävissä. Asiassa viitatun nimikkeistön luonnetta ja sen yhteyttä direktiivin täytäntöönpanoon ei ole selitetty. Yhteisöjen tuomioistuin ei voi ottaa huomioon asetusta nro 2002-367 tämän tuomion 19 ja 25 kohdassa esitetyistä syistä. Lopulta vaikka komissio mainitsee useaan kertaan direktiivin 1 artiklan 2 kohdan, direktiivissä ei kuitenkaan ole tällaista säännöstä.

31 Tästä seuraa, että vaadittavan selvyyden puuttuessa ensimmäisen väitteen kolmas osa on hylättävä.

32 Tämän väitteen neljännen osan osalta asetuksesta nro 88-622 ilmenee, että asetus koskee ainoastaan Ranskassa sijaitsevia laitoksia, vaikka direktiivin 2 artiklan

1 kohdan b ja c alakohta koskevat asianomaisen jäsenvaltion oman alueen ulkopuolella tapahtuneita onnettomuuksia. Edellä mainittu asetus ei näin ollen ole tältä osin direktiivin mukainen.

33 Tästä ilmenee, että 27.10.2000 ja tämän tuomion 27, 28 ja 32 kohdassa tarkennetuilta osin Ranskan voimassa olleella lainsäädännöllä ei ollut pantu asianmukaisesti täytäntöön direktiivin 2 artiklaa.

Toinen väite, joka koskee direktiivin 3 artiklaa

34 Komissio väittää, ettei Ranskan lainsäädännössä ole määritelty direktiivin 3 artiklassa tarkoitettuja ilmaisuja "merkittävä radioaktiivisten aineiden päästö" ja "epätavallisen korkeat radioaktiivisuusarvot, jotka saattavat vaikuttaa haitallisesti väestön terveyteen". Tällainen määritelmä on sen mukaan tarpeen, jotta voidaan tarkkuudella ja oikeusvarmuuden kannalta riittävällä tavalla määrittää ne tilanteet, joihin kansallisia täytäntöönpanotoimenpiteitä sovelletaan.

35 Ranskan hallitus vastaa väitteeseen toteamalla, että Ranskan lainsäädäntöön on sisällytetty asiamukainen määritelmä asetuksella nro 2003-295 ja arrêté du 2 juin 2003, portant organisation d'un réseau national de mesures de la radioactivité de l'environnement -nimisellä asetuksella (ympäristön radioaktiivisuutta koskevan kansallisen toimenpideverkoston järjestämisestä 2.6.2003 (todellisuudessa 17.10.2003) annettu asetus; JORF 28.10.2003, s. 18382).

36 Tämän tuomion 19 ja 25 kohdassa tarkennetuista syistä yhteisöjen tuomioistuin ei voi ottaa huomioon näitä toimia, ja väitettyä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä on arvioitava ottaen huomioon vastaajana olevan jäsenvaltion lainsäädäntö sellaisena kuin se oli 27.10.2000.

37 Ranskan hallitus ei kuitenkaan kiistä sitä, että sen lainsäädännössä ei kyseisenä päivänä ollut määritelty käsitteitä, joihin komissio viittaa.

38 Yhteisöjen tuomioistuimelle esitettyjen tietojen mukaan Ranskan 27.10.2000 voimassa olleessa lainsäädännössä ei ollut mitään viittausta sellaisiin säteilyannoksien raja-arvoihin, joiden ylittymisvaaran on johdettava direktiivissä säädettyjen väestön tiedottamista koskevien toimenpiteiden toteuttamiseen.

39 Tästä ilmenee, että Ranskan voimassa olleessa lainsäädännössä ei ollut kyseisenä päivänä ja tältä osin pantu asianmukaisesti täytäntöön direktiivin 3 artiklaa.

Kolmas väite, joka koskee direktiivin 5 artiklaa

40 Komissio väittää seuraavaa:

"Koska [ensimmäinen ja toinen väite on hyväksytty], direktiivin — — 5 artiklaa, jossa säännellään säteilyvaaratilanteessa mahdollisesti altistuvalle väestölle ennalta

annettavaa tietoa, ei ole täytäntöönpantu täysimääräisesti kaikkien saman direktiivin 2 artiklassa määriteltyjen laitosten ja toimintojen osalta jo tämän kannekirjelmän 29–38 kohdassa [kyseisissä kohdissa esitetään toinen ja kolmas väite] esitetyistä syistä. Direktiivin kansalliset täytäntöönpanotoimenpiteet eivät näet koske asianomaista väestöä kokonaisuudessaan."

41 Tästä ilmenee, että kolmas väite on pelkkä seuraus ensimmäisessä ja toisessa väitteessä esitettyjen laiminlyöntien olemassaolosta. Se ei näin ollen ole itsenäinen väite.

42 Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevassa menettelyssä samaa väitettä ei voida hyväksyä kahteen kertaan vastaajana olevaa jäsenvaltiota vastaan.

43 Kolmas väite on näin ollen hylättävä.

Neljäs väite, joka koskee direktiivin 6 artiklaa

44 Komissio väittää, että Ranskan lakien tai asetusten mukaiset tosiasiallisesti altistuneen väestön tiedottamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt eroavat direktiivin 6 artiklassa esitetyistä säännöistä. Kyseisessä 6 artiklassa edellytetään,

että tällaiselle väestölle annetaan tieto "viipymättä". Décret n° 90-394, du 11 mai 1990, relatif au code d'alerte nationale -nimisen asetuksen (kansallisesta hätäkoodista 11.5.1990 annettu asetus nro 90-394) (JORF 15.5.1990, s. 9585) 7 §:n 3 momentissa ja 9 §:n 2 momentissa säädetään, että väestölle annetaan tieto ministerin tai prefektin asettamassa määräajassa.

45 Ranskan hallitus vetoaa vastineessaan décret n° 2001-368, du 25 avril 2001, relatif à l'information sur les risques et sur les comportements à adopter en situation d'urgence modifiant le décret n° 90-394, du 11 mai 1990, relatif au code national d'alerte -nimiseen asetukseen (vaaroista tiedottamisesta ja vaaratilanteessa noudatettavista toimintatavoista 25.4.2001 annettu asetus nro 2001-368, jolla muutetaan kansallisesta hätäkoodista 11.5.1990 annettua asetusta nro 90-394; JORF 28.4.2001, s. 6737) ja arrêté du 30 novembre 2001, portant sur la mise en place d'un dispositif d'alerte d'urgence autour d'une installation nucléaire de base dotée d'un plan particulier d'intervention -nimiseen asetukseen (sellaisen perusydinlaitoksen, jota varten on laadittu erityinen toimintasuunnitelma, ympäristöön asennettavista hälyttimistä 30.11.2001 annettu asetus; JORF 14.12.2001, s. 19848). Kantajan vastaukseen antamassaan vastauksessa Ranskan hallitus vetoaa myös Code de la santé publique -nimisen lain (kansanterveyslaki) L.1333-3 ja L.1333-8 §:ään, sellaisena kuin ne seuraavat 28.3.2001 annetusta määräyksestä nro 2001-270 (JORF 31.3.2001, s. 5057) ja 9.5.2001 annetusta laista nro 2001-398 (JORF 10.5.2001, s. 7325).

46 Koska nämä säännökset on annettu 27.10.2000 jälkeen, yhteisöjen tuomioistuin ei voi ottaa niitä huomioon tämän tuomion 19 ja 25 kohdassa esitetyistä syistä.

47 Yhteisöjen tuomioistuimen on näin ollen tutkittava ainoastaan asetusta nro 90-394. Kyseisen asetuksen 7 §:n 3 momentissa ja 9 §:n 2 momentissa säädettiin, että radion ja television kautta lähetetyt viestit hälytyksen vahvistamiseksi ja väestön tiedottamiseksi noudatettavista menettelytavoista oli välitettävä väestönsuojelusta vastuussa olevan ministerin tai pelastustoimintayksiköstä vastuussa olevan prefektin asettamassa määräajassa ja ne oli toistettava tarvittaessa tämän tarkentamin aikavälein.

48 On todettava, että kyseisellä säännöksellä ei pantu täysin täytäntöön direktiivin 6 artiklaa, jonka mukaan tosiasiallisesti altistuneelle väestölle on viipymättä tiedotettava vaaratilanteesta ja noudatettavista toimintatavoista.

49 Tästä ilmenee, että tältä osin perustellun lausunnon noudattamiselle asetetun määräajan päättymispäivänä voimassa olleessa kansallisessa lainsäädännössä ei ollut pantu asianmukaisesti täytäntöön direktiivin 6 artiklaa.

Viides väite, joka koskee direktiivin 7 artiklaa

50 Komissio väittää, ettei direktiivin 7 artiklaa, joka koskee pelastushenkilöstön tiedottamista, ole pantu täysimääräisesti täytäntöön Ranskan lainsäädännössä. Circulaire 1102, du 29 septembre 1987, relative à l'organisation des soins médicaux le premier jour en cas d'accident radiologique ou nucléaire (aide médicale urgente) -niminen yleiskirje (radioaktiivisen onnettomuuden tai ydinonnettomuuden ensimmäisen päivän lääkinnällisen hoidon järjestämisestä (hätälääkintäapu) 29.9.1987 annettu yleiskirje 1102) ei sen mukaan ole riittävä mainitun artiklan tavoitteiden saavuttamiseksi. Se ei ole niiden oikeusvarmuuden vaatimusten mukainen, joita yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneessa oikeuskäytännössä edellytetään.

51 Ranskan hallitus ei kiistä tämän väitteen perusteltavuutta. Se vetoaa aikeeseensa muuttaa mitä pikimmin kansanterveyslain R.1333-85 §:ää varmistaakseen direktiivin 7 artiklan täysimääräisen täytäntöönpanon.

52 On korostettava, että edellä mainitussa yleiskirjeessä 1102 ei ole yhtään pelastushenkilöstön tiedottamista koskevaa säännöstä.

53 Lisäksi arrêté du 21 novembre 1994, relatif à la formation des sapeurs-pompiers professionnels -nimisen asetuksen (ammattipalomiesten kouluttamisesta 21.11.1994 annettu asetus; JORF 7.1.1995, s. 319) alkuperäistä versiota sovelletaan ainoastaan palomiehiin eikä muihin sellaisiin henkilöihin, jotka mahdollisesti osallistuvat pelastustoimiin.

54 Vaikka kyseisessä asetuksessa säädetään säteilyvaaroja koskevasta erityiskoulutuksesta, sen 23 §:n 2 momentista ja 27 §:n 2 momentista ilmenee lisäksi, että koulutus on järjestetty ainoastaan valinnaisesti virka-asteikolla etenemistä ajatellen. Viimeksi mainitusta syystä kyseinen koulutus ei ole sellaista riittävää ja säännönmukaista koulutusta, joka direktiivin 7 artiklan mukaan on järjestettävä ehdottomasti.

55 Tästä seuraa, ettei Ranskan 27.10.2002 voimassa olleessa lainsäädännössä ollut nimenomaisesti mainituilta osin täytäntöönpantu asianmukaisesti direktiivin 7 artiklaa.

Kuudes väite, joka koskee direktiivin 8 artiklaa

56 Komissio muistuttaa, että direktiivin 8 artiklan mukaan sen 5, 6 ja 7 artiklassa tarkoitettuihin tietoihin "on sisällytettävä myös maininta näissä artikloissa tarkoitettujen toimenpiteiden soveltamisesta vastaavista viranomaisista". Ranskan viranomaisten omaksumaa käytäntöä, jonka mukaan vastuussa olevista viranomaisista on maininta väestön tiedottamisvälineissä, ei tältä osin voida sen mielestä pitää riittävänä kyseisen 8 artiklan asianmukaisen ja täydellisen täytäntöönpanon kannalta. Se ei näet ole oikeusvarmuutta koskevien vaatimusten mukainen.

57 On huomautettava, että itse EA 161 artiklan kolmannen kohdan sanamuodon mukaan jäsenvaltioiden valittavana ovat ne muoto ja keinot direktiivien täytäntöön panemiseksi, joilla parhaiten taataan direktiiveillä tavoiteltu tulos. Tästä määräyksestä seuraa, että direktiivin saattaminen osaksi kansallista oikeutta ei välttämättä edellytä lainsäädäntötoimia kaikissa jäsenvaltioissa. Yhteisöjen tuomioistuin on myös toistuvasti todennut, ettei aina välttämättä edellytetä sitä, että direktiivin säännökset olisi samanmuotoisina toistettava nimenomaisella erityisellä säännöksellä (ks. vastaavasti asia C-233/00, komissio v. Ranska, tuomio 26.6.2003, Kok. 2003, s. I-6625, 76 kohta ja asia C-296/01, komissio v. Ranska, tuomio 20.11.2003, Kok. 2003, s. I-13909, 55 kohta).

58 Komission kuudetta väitettä on tutkittava tämän oikeuskäytännön perusteella.

59 Komissio ei esillä olevassa asiassa ole osoittanut mitenkään, että direktiivin 8 artiklassa säädetyn velvoitteen noudattaminen edellyttää erityisten täytäntöönpanotoimenpiteiden toteuttamista kansallisessa oikeusjärjestyksessä.

60 Lisäksi komissio myöntää sellaisen Ranskan viranomaisten noudattaman käytännön olemassaolon, jonka mukaan vastuussa olevista viranomaisista tehdään maininta väestön tiedotusvälineisiin, osoittamatta, miltä osin kyseinen käytäntö on ristiriidassa edellä mainitussa 8 artiklassa säädetyn velvoitteen kanssa.

61 Kuudes väite on näin ollen hylättävä perusteettomana.

62 Edellä oleva huomioon ottaen on todettava, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut direktiivin mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ollut 27.10.2000 mennessä toteuttanut kaikkia tämän direktiivin 2, 3, 6 ja 7 artiklan noudattamisen edellyttämiä toimenpiteitä.

Oikeudenkäyntikulut

63 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Saman työjärjestyksen 69 artiklan 3 kohdan mukaan jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi, yhteisöjen tuomioistuin voi kuitenkin määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken tai määrätä, että kukin vastaa omista kuluistaan. Koska esillä olevassa asiassa kukin asianosainen on hävinnyt asian osittain, on määrättävä, että kukin vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Ranskan tasavalta ei ole noudattanut säteilyvaaratilanteessa tarvittavia suojelutoimenpiteitä ja noudatettavia ohjeita koskevien tietojen antamisesta väestölle 27 päivänä marraskuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/618/Euratom mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ollut 27.10.2000 mennessä toteuttanut kaikkia tämän direktiivin 2, 3, 6 ja 7 artiklan noudattamisen edellyttämiä toimenpiteitä.**

2) **Kanne hylätään muilta osin.**

3) **Kukin vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Allekirjoitukset